

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัย จึงกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 2,215 คน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และตำแหน่ง ดังนี้

- 1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 113 คน
- 1.1.2 ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 773 คน
- 1.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 62 คน
- 1.1.4 ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 1,267 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง สุ่มจากประชากร โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยแบ่งกลุ่มตามอำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา กำหนดให้มีในทุกอำเภอ แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและตำแหน่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตาราง เครื่องสุ่ม และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 คน แล้วสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลาก ตามลำดับ ดังนี้

- 1.2.1 แบ่งกลุ่มตามอำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา
- 1.2.2 แบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษาและตำแหน่ง
- 1.2.3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครื่องสุ่ม และมอร์แกน
- 1.2.4 เทียบสัดส่วน และสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก

ทั้งนี้ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 3
 ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกรายอำเภอ ตามขนาดสถานศึกษา
 และตำแหน่ง

อำเภอ	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (คน)								รวม			
	สถานศึกษาขนาดเล็ก				สถานศึกษาขนาดใหญ่				(คน)			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โพธิ์พิสัย	45	31	299	48	20	14	455	73	65	45	754	121
โซ่พิสัย	24	17	168	27	16	11	354	57	40	28	522	84
ปากคาด	13	9	95	15	8	6	109	18	21	15	204	33
รัตนวาปี	20	14	128	21	6	4	125	20	26	18	253	41
เฝ้าไร่	11	8	83	13	12	8	224	36	23	16	307	49
รวม	113	79	773	124	62	43	1,267	204	175	122	2,040	328

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 รูปแบบของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) มี 2 รายการ คือ ขนาดสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่ ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

ตอนที่ 2 สอบถามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ตามเกณฑ์มาตรฐาน

วิชาชีพครู มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท โดยให้ประเด็นคำถามครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2540 : 7 - 16)

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการต่างๆ เกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู การพัฒนาครูสู่เกณฑ์มาตรฐาน การกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และบริบททั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 รวมทั้ง เอกสารอื่นๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด คำนียาม และ โครงสร้างของเครื่องมือ

2.2.2 กำหนดโครงสร้างเครื่องมือ โดยให้มีข้อคำถามครอบคลุมการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู รวม 12 ด้าน

2.2.3 สร้างเครื่องมือฉบับร่างตามโครงสร้างที่กำหนด

2.2.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้น และปรับแก้ไข

2.2.5 เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบ โครงสร้าง รูปแบบ ความตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้อง เหมาะสมด้านรูปแบบ ภาษาที่ใช้ และพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยวิธีการ IOC. (Index of Item - Objective Congruence) ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

- 1) ดร.บุญคุ้ม นามปัญญา กศ.ค. (การบริหารการศึกษา) ครูอันดับ ค.ศ.2 โรงเรียนบ้านผือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ตรวจสอบด้านโครงสร้าง
- 2) อาจารย์ธีรพงษ์ สารแสน ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตรวจสอบด้านโครงสร้าง
- 3) ดร.จรรยา จิตรักษ์ กศ.ค. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการกองการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย ตรวจสอบด้านรูปแบบ
- 4) อาจารย์ตุ้ จงรักษ์ ศษ.ม. (การวัดผลและประเมินผลการศึกษา)ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ตรวจสอบด้านการใช้ค่าสถิติ
- 5) อาจารย์นันทนา สอรักษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ครูอันดับ ค.ศ.1 โรงเรียนบ้านหนองยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ตรวจสอบด้านการใช้ภาษา

แล้วเลือกข้อที่มีค่า IOC. ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปไว้ใช้ ได้จำนวนทั้งสิ้น 60 ข้อ
($0.80 \leq IOC. \leq 1.00$)

2.2.6 ปรับปรุงและนำเครื่องมือที่สร้างและพัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษ จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยใช้หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อและรวมทุกข้อ (Item - Total Correlation) เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ 60 ข้อ ($.547 \leq r \leq .921$) และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) ใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัก มีค่าความเชื่อมั่น 0.96

2.2.7 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้ คือ

3.1 ขอนหนังสือขอความร่วมมือจัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2

3.2 ขอนหนังสือขอความร่วมมือจัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

3.3 ดำเนินการจัดส่งและรับคืนแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ผ่านทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2

3.4 ผู้วิจัย ประสานงานกับสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง กรณีได้รับแบบสอบถามเพื่อการวิจัยคืนไม่ครบจำนวนเพื่อขอรับคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน ครบทั้ง 450 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป ตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 2 รายการ ได้แก่ ขนาดสถานศึกษาและตำแหน่ง นำข้อมูลจากแบบสำรวจรายการ มาแจกแจง วิเคราะห์หา ร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 การปฏิบัติงานของครูผู้สอน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบตามเกณฑ์เพื่อแปลผล ทั้งโดยรวม และรายด้านนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

จากนั้น จึงทำการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ค่าปฏิสัมพันธ์ ระหว่างขนาดสถานศึกษาและตำแหน่ง ต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) จากการทดสอบค่า F - test (Two - way ANOVA) โดยรวมและรายด้าน และหากพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ จึงจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีการของตุกี (Tukey) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อและรวมทุกข้อ (Item - Total Correlation) และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient)

5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่า F - test (Two - Way ANOVA)